

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Шабалов Данило Анатолійович

ПІБ здобувача

КУРСОВА РОБОТА

**Методи виявлення та запобігання фінансовим загрозам у діяльності
організацій**

тема

Навчальна
дисципліна

Фінансово-економічна безпека організації

назва навчальної дисципліни

Ступінь освіти

Фаховий молодший бакалавр

фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Галузь знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

Спеціальність

**072 Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок**

код і найменування спеціальності

Освітньо-професійна
програма

Фінанси і кредит

назва освітньо-професійної програми

Академічна група

Ф-24

назва академічної групи

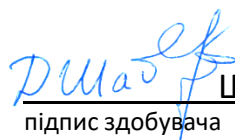
Харків, 2026 рік

Керівник:

Постольна Наталія Олександрівна, викладач
циклової комісії економіки, управління та
адміністрування, спеціаліст вищої категорії

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей,
результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач

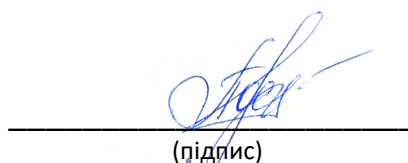
підпис здобувача

Шабалов Данило Анатолійович

ПІБ здобувача

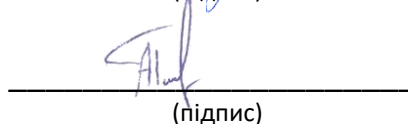
Підсумкова оцінка: 65 (балів)

Члени комісії з захисту:

(підпис)

Н. О. Постольна

(підпис)

О.М. Тимошенко

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Шабалов Данило Анатолійович

ПІБ здобувача

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

Навчальна
дисципліна

Фінансово-економічна безпека організації

назва навчальної дисципліни

Тема роботи

Методи виявлення та запобігання фінансовим
загрозам у діяльності організацій

тема курсової роботи

Термін подання
завершеної роботи

26.04.2026 р.

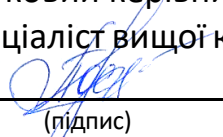
фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр

Графік виконання роботи

Виконання роботи за розділами	Термін виконання
Вибір та затвердження теми	02.02 – 08.02.2026
Добір та аналіз літератури за обраною темою	09.02 – 15.02.2026
Складання плану курсової роботи	16.02 – 22.02.2026
Написання вступу та I розділу	23.02 – 15.03.2026
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	16.03 – 05.04.2026
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	06.04 – 19.04.2026
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	20.04 – 26.04.2026
Захист курсової роботи	04.05 – 09.05.2026

Завдання видав

Науковий керівник,
спеціаліст вищої категорії

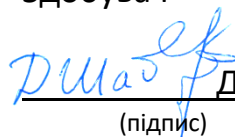
Наталія ПОСТОЛЬНА

(підпис)

«02» лютого 2026 р.

Завдання отримав

Здобувач

Данило ШАБАЛОВ

(підпис)

ПІБ здобувача

«02» лютого 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВИХ ЗАГРОЗ ТА МЕТОДІВ ЇХ ВИЯВЛЕННЯ	7
1.1. Сутність фінансових загроз та їх класифікація	7
1.2. Причини виникнення фінансових загроз та їх вплив на діяльність організації	10
1.3. Методи виявлення фінансових загроз у діяльності підприємства	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ЗАГРОЗ ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗАПОБІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВА ПОШТА»	16
2.1. Коротка характеристика підприємства ТОВ «Нова Пошта»	16
2.2. Аналіз та оцінка фінансових загроз підприємства ТОВ «Нова Пошта»	18
2.3. Заходи та методи виявлення, мінімізації та запобігання загрозам діяльності підприємства	20
ВИСНОВКИ	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	25

ВСТУП

У сучасних умовах господарювання діяльність підприємств супроводжується значною кількістю ризиків і загроз, що пов'язані з нестабільністю економічного середовища, посиленням конкуренції та швидкими змінами на ринку. У таких умовах особливого значення набуває забезпечення фінансової безпеки підприємства, яка виступає основою його стабільного функціонування та розвитку.

Фінансова безпека підприємства визначає його здатність ефективно використовувати ресурси, своєчасно виконувати зобов'язання, протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам, а також забезпечувати досягнення стратегічних цілей. Водночас зростання кількості фінансових ризиків і невизначеності у зовнішньому середовищі ускладнює процес управління підприємством і підвищує ймовірність виникнення кризових ситуацій.

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю своєчасного виявлення фінансових загроз, їх оцінки та розробки ефективних заходів щодо їх мінімізації. Особливо це важливо для великих підприємств, діяльність яких пов'язана з високим рівнем операційної складності та значними фінансовими потоками.

Метою курсової роботи є дослідження сутності фінансових загроз підприємства, їх класифікації, причин виникнення та розробка заходів щодо їх виявлення і мінімізації.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- розкрити сутність фінансових загроз та їх класифікацію;
- визначити причини виникнення фінансових загроз;
- дослідити методи виявлення фінансових загроз;
- провести аналіз фінансових загроз на прикладі підприємства;
- розробити заходи щодо їх мінімізації та запобігання.

Об'єктом дослідження є фінансова діяльність підприємства. Предметом дослідження виступають фінансові загрози та методи їх виявлення і мінімізації.

У процесі дослідження були використані такі методи: аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, а також методи фінансового аналізу.

Інформаційною базою дослідження стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних авторів, статистичні дані, а також матеріали щодо діяльності ТОВ «Нова Пошта».

Структура роботи складається з двох розділів, у яких послідовно розглядаються теоретичні основи фінансових загроз та їх практичний аналіз на прикладі підприємства, а також висновків і списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВИХ ЗАГРОЗ ТА МЕТОДІВ ЇХ ВИЯВЛЕННЯ

1.1 Сутність фінансових загроз та їх класифікація

У сучасних умовах господарювання питання фінансової безпеки підприємства набуває особливої актуальності. Функціонування будь-якої організації сьогодні відбувається в середовищі постійних змін, високої невизначеності та зростаючих ризиків. Вплив глобалізаційних процесів, стрімкий розвиток цифрових технологій, загострення конкурентної боротьби й нестабільність економічної ситуації формують нові виклики, які безпосередньо відображаються на фінансовому стані підприємств. За таких обставин уміння вчасно ідентифікувати потенційні загрози, швидко адаптуватися до них і мінімізувати їх негативні наслідки стає не просто конкурентною перевагою, а необхідною умовою ефективного функціонування.

Сьогодні підприємству вже недостатньо лише забезпечувати прибутковість своєї діяльності. Не менш важливо зберігати фінансову стійкість у разі зовнішніх чи внутрішніх потрясінь, підтримувати платоспроможність, зберігати незалежність у прийнятті рішень і водночас вибудовувати дієву систему захисту власних економічних інтересів. Саме комплексність цих чинників визначає рівень фінансової безпеки.

Наявність високого рівня фінансової безпеки дає підприємству не лише можливість зменшити ризики виникнення кризових ситуацій, але й відкриває простір для реалізації довгострокових цілей. Такий стан формується завдяки продуманому підходу до фінансової політики, раціональному використанню наявних ресурсів і узгодженості управлінських дій на різних рівнях. У цьому контексті фінансова безпека розглядається не просто як механізм захисту, а як важливий чинник забезпечення стабільного функціонування та розвитку підприємства.

Водночас сучасне економічне середовище залишається надзвичайно динамічним і часто непередбачуваним. Воно одночасно відкриває нові

можливості та породжує додаткові ризики, що підвищує загальний рівень нестабільності. У таких умовах реактивного підходу вже недостатньо. Підприємствам необхідно навчитися працювати на випередження: прогнозувати потенційні загрози, формувати гнучкі управлінські рішення, удосконалювати систему фінансового контролю та активно застосовувати сучасні інструменти оцінки ризиків.

Економічна безпека підприємства, особливо її фінансова складова, проявляється у здатності підтримувати стабільну роботу та рухатись відповідно до обраного напрямку розвитку. Важливо не лише досягати поставлених цілей, а й зберігати стійкість у процесі їх реалізації. При цьому значну роль відіграє вміння своєчасно реагувати на загрози, зменшувати їх вплив і відновлювати позиції у разі втрат. У такому розумінні фінансова безпека характеризує не тільки поточний стан підприємства, а й його здатність розвиватися та залишатися стійким навіть за умов невизначеності [1, с. 89].

Окрему складність створює політична та економічна нестабільність у країні, а також постійне зростання вартості енергоресурсів. Це суттєво ускладнює діяльність підприємств, особливо у реальному секторі економіки, де будь-які коливання витрат або попиту одразу впливають на фінансові результати. Навіть за ретельно спланованої діяльності підприємства не завжди досягають очікуваних результатів: можливе недоотримання прибутку або навіть функціонування на межі рентабельності.

Не менш важливим чинником виступає конкурентне середовище. З одного боку, конкуренція стимулює розвиток і підвищення ефективності. З іншого – створює додаткові ризики, особливо для підприємств із обмеженими ресурсами. Навіть у разі стабільної прибутковості залишається ризик втрати ринкових позицій або поглинання більш потужними гравцями. Особливо це характерно для ринків із високою концентрацією капіталу.

Варто також враховувати, що стрімке зростання підприємства не завжди є виключно позитивним явищем. Активний розвиток часто супроводжується зростанням залежності від зовнішніх джерел фінансування – кредитів,

інвестицій або партнерських ресурсів. У результаті це може призвести до зниження фінансової автономії, ускладнення процесів управління та часткової втрати контролю над окремими напрямками діяльності. Отже, розвиток без належного фінансового балансу здатний перетворитися на додаткове джерело ризиків [2].

Усе це ще раз акцентує увагу на необхідності комплексного та продуманого підходу до забезпечення фінансової безпеки підприємства. Обмежуватися лише реагуванням на вже наявні проблеми недостатньо. Значно важливіше – вміти заздалегідь виявляти потенційні загрози, оцінювати можливі наслідки їх реалізації та формувати дієві інструменти протидії. Саме рання ідентифікація ризиків у поєднанні з ефективним управлінням ними забезпечує фінансову стійкість підприємства та створює умови для його довгострокового розвитку [3].

Як підкреслюється у наукових працях, побудова результативної системи фінансової безпеки неможлива без чіткого розуміння сутності загроз і їх різновидів, що виникають у процесі господарської діяльності. З огляду на це доцільно детальніше розглянути їх класифікацію, узагальнивши її у вигляді таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Класифікація загроз фінансовій безпеці підприємства

Критерій класифікації	Види загроз	Характеристика
За місцем виникнення	Зовнішні	Формуються поза межами підприємства (економічна ситуація, політика, конкуренція, інфляція)
	Внутрішні	Пов'язані з діяльністю підприємства (управління, планування, фінанси)
За сферою походження	Економічні	Дефіцит ресурсів, проблеми з фінансуванням, низька ліквідність
	Соціальні	Зниження платоспроможності населення, зміни споживчих уподобань
	Виробничі	Застарілі технології, неефективне використання ресурсів
	Законодавчі	Зміни у нормативно-правовій базі
За можливістю реалізації	Реальні	Уже існують або мають високу ймовірність виникнення
	Потенційні	Можуть виникнути за певних умов

Продовження таблиці 1.1

За тривалістю дії	Постійні	Супроводжують діяльність підприємства постійно
	Тимчасові	Діють протягом обмеженого періоду
За ступенем впливу	Високі	Можуть призвести до кризи або банкрутства
	Середні	Потребують витрат на подолання, але не критичні
	Низькі	Майже не впливають на діяльність

Джерело: сформовано автором на основі [4]

Такий спосіб систематизації загроз дає змогу глибше осмислити їх сутність, окреслити ключові напрями захисту та вибудувати більш ефективну стратегію забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Отже, класифікація фінансових загроз має не лише теоретичне, а й практичне значення. Вона формує підґрунтя для подальшого аналізу та управління ризиками. Йдеться не просто про впорядкування різних видів загроз – значно важливіше те, що це дозволяє визначити найбільш вразливі ділянки діяльності підприємства. Завдяки цьому з'являється можливість більш цілеспрямовано розробляти заходи щодо зниження ризиків і підвищення фінансової стійкості. У підсумку це сприяє прийняттю більш зважених управлінських рішень і поступовому формуванню цілісної та ефективної системи фінансової безпеки підприємства.

1.2. Причини виникнення фінансових загроз та їх вплив на діяльність організації

У процесі забезпечення фінансової безпеки підприємства особливу роль відіграє аналіз причин виникнення загроз. Саме вони створюють підґрунтя для появи ризиків і можливих негативних наслідків у діяльності. Жодна загроза не виникає раптово – їй передують певні фактори, які поступово накопичуються й за певних умов переростають у реальну небезпеку. Тому фінансові загрози доцільно розглядати у тісному зв'язку з такими категоріями, як ризик і небезпека.

Ризик у діяльності підприємства відображає ймовірність настання несприятливих подій і фактично є початковим етапом формування загроз. Надалі він може трансформуватися у небезпеку – стан, коли вже існує потенційна можливість негативного впливу на фінансовий стан. Найбільш конкретним проявом є загроза, яка здатна спричинити реальні втрати, погіршення результатів діяльності або зниження фінансової стійкості. Таким чином, загроза формується на основі ризику і виступає його найбільш небезпечною формою реалізації [5].

Поява фінансових загроз тісно пов'язана з невизначеністю, яка сьогодні фактично стала звичною умовою для економіки. Ринок постійно змінюється, передбачити подальший розвиток подій непросто, а повної й достовірної інформації часто просто не вистачає. Усе це ускладнює прийняття управлінських рішень і автоматично підвищує рівень ризику. Тому підприємствам важливо не ігнорувати ці фактори, а намагатися заздалегідь визначати можливі джерела загроз. Чим раніше їх виявлено, тим більше шансів зменшити негативні наслідки і зберегти стабільність діяльності.

Залежно від джерел походження фінансові загрози прийнято поділяти на зовнішні та внутрішні. Зовнішні формуються поза межами підприємства і, як правило, не підлягають прямому впливу з його боку. Вони пов'язані із загальноекономічними процесами, політичною ситуацією, станом фінансових ринків і рівнем конкуренції. Натомість внутрішні загрози виникають безпосередньо в межах підприємства та є наслідком недоліків у системі управління, фінансового планування або організації діяльності.

Серед основних чинників виникнення зовнішніх загроз варто звернути увагу на процеси глобалізації та розширення міжнародних економічних зв'язків. Через це національні економіки стають дедалі більш взаємопов'язаними, а будь-які зміни швидко передаються з однієї країни в іншу. Значну роль відіграє і зростання концентрації фінансових ресурсів разом із їх високою мобільністю. Активний розвиток фінансових ринків, поява нових інструментів, а також впровадження сучасних інформаційних технологій, з

одного боку, відкривають нові можливості, але водночас створюють додаткові ризики для підприємств. Окремо слід враховувати посилення конкуренції на міжнародному рівні, залежність від зовнішніх джерел фінансування та нестабільність світової фінансової системи, яка час від часу проявляється у вигляді криз [6, с. 119].

Внутрішні загрози, на відміну від зовнішніх, формуються всередині підприємства і значною мірою залежать від якості управлінських рішень. Вони можуть бути наслідком неефективної фінансово-економічної політики, помилок у стратегічному плануванні, недостатнього рівня контролю або низької кваліфікації персоналу. Окрему групу становлять дії або бездіяльність працівників, що суперечать інтересам підприємства. Це може проявлятися у витоку конфіденційної інформації, порушенні договірних зобов'язань, втраті ділової репутації та інших негативних наслідках, які призводять до фінансових втрат.

Внутрішні загрози, на відміну від зовнішніх, зазвичай легше контролювати, адже підприємство може безпосередньо впливати на причини їх виникнення та подальший розвиток. Багато залежить від того, наскільки налагоджені внутрішні процеси: чи працює система контролю, наскільки продумане фінансове планування і як саме організоване управління ризиками. Зовнішні фактори, у свою чергу, не піддаються прямому впливу, тому їх важливо заздалегідь враховувати. Це стосується і стратегічних рішень, і створення фінансових резервів, які можуть допомогти в складних ситуаціях.

З метою узагальнення причин виникнення фінансових загроз доцільно представити їх у вигляді таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 – Причини виникнення фінансових загроз підприємства

Ознака класифікації	Причини / джерела	Характеристика
За стадією формування	Ризики	Ймовірність виникнення негативних наслідків
	Небезпеки	Потенційна можливість негативного впливу
	Загрози	Реальні фактори, що спричиняють фінансові
За джерелом	Зовнішні	Глобалізація, конкуренція, нестабільність ринків, залежність від іноземного капіталу

Продовження таблиці 1.2

		втрати
	Внутрішні	Помилки управління, неефективна політика, порушення в діяльності персоналу
За характером впливу	Об'єктивні	Не залежать від діяльності підприємства
	Суб'єктивні	Є результатом внутрішніх недоліків і управлінських рішень
	Економічні	Коливання ринку, нестача ресурсів
	Організаційні	Недоліки управління, планування
	Інформаційні	Втрата або викривлення інформації

Джерело: сформовано автором на основі [5; 7]

Отже, причини виникнення фінансових загроз мають складний і багаторівневий характер, а також перебувають у тісному взаємозв'язку між собою. Це суттєво ускладнює їх своєчасне виявлення та об'єктивну оцінку. Вони формуються під впливом як зовнішніх факторів, так і внутрішніх особливостей діяльності підприємства, причому їх дія нерідко поєднується та взаємно посилюється. У зв'язку з цим ефективне забезпечення фінансової безпеки потребує системного підходу, що передбачає постійний аналіз причин, їх моніторинг і оцінку можливих наслідків.

Практична цінність такого підходу полягає в тому, що підприємство поступово переходить від простого реагування на проблеми до більш продуманої, випереджувальної поведінки. Тобто мова вже не лише про усунення наслідків, а про спробу заздалегідь побачити можливі труднощі. Аналіз причин виникнення загроз допомагає приймати більш зважені управлінські рішення, формувати фінансові резерви та краще організовувати систему внутрішнього контролю. Паралельно це сприяє більш раціональному використанню ресурсів. У результаті рівень невизначеності зменшується, а підприємству легше підлаштовуватись під зміни зовнішнього середовища.

Таким чином, глибоке розуміння причин фінансових загроз виступає ключовою передумовою формування ефективної системи фінансової безпеки. Саме така система дає можливість підприємству не лише підтримувати

стабільність у поточний період, а й забезпечувати сталий розвиток у перспективі, навіть за умов економічної нестабільності.

1.3. Методи виявлення фінансових загроз у діяльності підприємства

У сучасних умовах ефективна діяльність підприємства неможлива без цілісного підходу до забезпечення фінансової безпеки. Йдеться про використання комплексу методів, які дозволяють своєчасно виявляти та оцінювати потенційні загрози. Особливого значення набуває рання діагностика ризиків, адже саме на початкових етапах їх значно легше контролювати та обмежувати їх негативний вплив на діяльність.

Для своєчасного виявлення та попередження загроз підприємство має послідовно вирішувати низку взаємопов'язаних завдань. Передусім визначаються можливі ризики та небезпеки, що можуть виникати як у внутрішньому середовищі, так і за його межами. Наступним кроком є формування системи індикаторів фінансової безпеки, які дають змогу оцінити рівень стабільності діяльності підприємства та своєчасно зафіксувати появу негативних тенденцій [8].

Суттєву роль відіграє безперервний моніторинг фінансового стану. Він забезпечує контроль за ключовими показниками, дозволяє оперативно реагувати на відхилення та запобігати розвитку кризових ситуацій. Паралельно з цим розробляються заходи, спрямовані на підтримання фінансової безпеки як у короткостроковому, так і в довгостроковому періоді.

Не менш важливо регулярно оцінювати результативність впроваджених заходів. Такий аналіз дає можливість коригувати як самі інструменти впливу, так і систему показників фінансової безпеки з урахуванням нових умов функціонування та стратегічних орієнтирів підприємства.

В умовах економічної нестабільності підприємства змушені формувати гнучку стратегію управління фінансово-економічною безпекою. В її основі – проведення діагностики фінансового стану з метою виявлення можливих

кризових проявів. Одночасно здійснюється оцінка ризиків і розробляються заходи, спрямовані на їх запобігання або нейтралізацію.

Важливою складовою такого підходу є також оцінка ефективності запланованих дій і визначення економічної доцільності їх реалізації. У процесі управління фінансовою безпекою підприємство повинно постійно адаптувати свої підходи до змін у зовнішньому середовищі, коригуючи як критерії ідентифікації загроз, так і механізми реагування на них [9].

Отже, методи виявлення фінансових загроз ґрунтуються на системному підході, який поєднує аналіз, моніторинг, оцінку та контроль. Їх ефективне застосування дає змогу своєчасно реагувати на негативні фактори, знижувати рівень ризиків і забезпечувати стабільний розвиток підприємства у довгостроковій перспективі. Формування стратегії фінансової безпеки доцільно здійснювати з урахуванням ключових напрямів захисту фінансових інтересів, що підвищує її практичну результативність.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ ЗАГРОЗ ТА ШЛЯХИ ЇХ ЗАПОБІГАННЯ НА ПРИКЛАДІ ТОВ «НОВА ПОШТА»

2.1. Коротка характеристика підприємства ТОВ «Нова Пошта»

Об'єктом дослідження в цій роботі є Нова Пошта – одне з найбільш розвинених підприємств у сфері логістики та експрес-доставки в Україні. Компанія була заснована у 2001 році й за відносно короткий період змогла вибудувати ефективну бізнес-модель, що забезпечила їй провідні позиції на національному ринку. Сьогодні «Нова Пошта» відіграє важливу роль у транспортній інфраструктурі країни, обслуговуючи мільйони клієнтів [10].

Ключовим напрямом діяльності підприємства є доставка посилок і вантажів як для фізичних осіб, так і для бізнес-клієнтів. Водночас компанія активно розширює спектр своїх послуг, виходячи за межі традиційної логістики. Зокрема, розвиваються фінансові сервіси, міжнародні перевезення, електронна комерція, а також цифрові рішення для клієнтів. Такий підхід дозволяє не лише підвищувати рівень обслуговування, а й формувати додаткову цінність.

Однією з ключових переваг підприємства є розгалужена інфраструктура. Компанія має широку мережу відділень і поштоматів, сучасні логістичні центри та сортувальні термінали. Це забезпечує високу швидкість доставки, яка є важливим фактором конкурентоспроможності. Паралельно значна увага приділяється автоматизації процесів і впровадженню сучасних технологій, що сприяє підвищенню ефективності діяльності та оптимізації витрат [11].

Окрім роботи на внутрішньому ринку, підприємство активно розвиває міжнародний напрям. Компанія поступово виходить на європейські ринки, відкриваючи нові відділення та розширюючи географію обслуговування. Така стратегія дозволяє диверсифікувати діяльність і зменшити залежність від внутрішнього попиту, що позитивно впливає на фінансову стійкість.

Важливо також враховувати, що підприємство є одним із найбільших роботодавців у галузі. Значна кількість персоналу забезпечує функціонування

складної логістичної системи, що потребує високого рівня організації та управління. Це безпосередньо відображається на фінансових показниках, зокрема на витратах на оплату праці та ефективності використання трудових ресурсів.

У цілому фінансовий стан підприємства можна оцінити як позитивний, оскільки показники поступово покращуються. Доходи зростають доволі стабільно, що свідчить про збільшення попиту на послуги та розширення діяльності. Разом із цим компанія активно вкладає кошти у розвиток — модернізує інфраструктуру, впроваджує нові технології та виходить на зовнішні ринки. Це, відповідно, позначається на зростанні активів. Основні фінансові показники ТОВ «Нова Пошта» наведені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Основні фінансові показники ТОВ «Нова Пошта»

Показник	2021	2022	2023	2024	2025
Дохід, грн	20 843 502 000	23 687 034 000	36 468 879 000	44 779 857 000	54 153 003 000
Чистий прибуток, грн	2 600 320 000	3 967 156 000	2 135 960 000	2 500 331 000	2 610 370 000
Рентабельність, %	12,48	10,88	9,02	5,58	4,82
Активи, грн	13 508 795 000	15 754 920 000	23 101 706 000	31 585 793 000	33 831 629 000
Зобов'язання, грн	5 117 359 000	5 451 218 000	8 256 398 000	10 771 612 000	11 859 299 000

Джерело: [12]

Проведений аналіз фінансових показників дає підстави говорити про поступове нарощення економічного потенціалу підприємства. Зростання доходів свідчить про розширення масштабів діяльності та зміцнення позицій на ринку. Особливо виразною є позитивна динаміка у 2023–2025 роках, що, ймовірно, пов'язано як із розвитком електронної комерції, так і з активним розширенням логістичної інфраструктури.

Разом із тим динаміка чистого прибутку виглядає менш рівномірною. Після суттєвого зростання у 2022 році у 2023 році спостерігається його зниження, а надалі — певна стабілізація. Така ситуація може пояснюватися збільшенням витрат на розвиток, інвестиційною активністю на нових ринках, а також впливом загальнооекономічних умов.

Показники рентабельності демонструють тенденцію до зниження, що

вказує на зростання витрат у структурі діяльності підприємства. Водночас, попри це, компанія продовжує нарощувати обсяги активів, що свідчить про орієнтацію на довгостроковий розвиток і стратегічне розширення.

Збільшення зобов'язань підприємства є закономірним результатом активного залучення фінансових ресурсів для підтримки зростання. Однак важливо утримувати їх на контрольованому рівні, оскільки надмірне боргове навантаження може негативно позначитися на фінансовій стійкості.

Отже, Нова Пошта характеризується як динамічно розвинене підприємство з високою ринковою активністю та значним потенціалом подальшого зростання. Водночас інтенсивний розвиток, розширення масштабів діяльності та зміни у фінансових показниках свідчать про наявність певних фінансових ризиків, що потребують більш детального аналізу в наступному підрозділі.

2.2. Аналіз та оцінка фінансових загроз підприємства ТОВ «Нова Пошта»

У сучасних умовах господарювання діяльність підприємств супроводжується значною кількістю фінансових ризиків і загроз, які безпосередньо впливають на результати їх функціонування. Для Нова Пошта, як великого логістичного оператора з розгалуженою мережею та значними обсягами операцій, питання фінансової безпеки набуває особливої ваги.

Проведений у попередньому підрозділі аналіз фінансового стану свідчить про позитивну динаміку – зростання доходів і активів. Водночас спостерігається зниження рівня рентабельності, що може вказувати на збільшення витрат і появу певних фінансових загроз. Така ситуація потребує більш глибокого аналізу чинників, здатних негативно впливати на діяльність підприємства.

Серед зовнішніх факторів одним із ключових є загальна економічна нестабільність. Коливання валютного курсу, інфляційні процеси, а також зростання цін на паливо й енергоносії безпосередньо впливають на витрати

компанії. Оскільки логістична діяльність значною мірою залежить від транспортних процесів, будь-яке подорожчання ресурсів швидко позначається на собівартості послуг. У таких умовах підприємству доводиться шукати баланс між збереженням конкурентних цін і підтриманням достатнього рівня прибутковості.

Вагомим чинником ризику також є високий рівень конкуренції на ринку доставки. Споживачі мають широкий вибір альтернативних сервісів, що посилює боротьбу за клієнта. Це змушує компанію постійно вдосконалювати якість обслуговування, розширювати мережу та впроваджувати інноваційні рішення. Проте такі дії потребують значних фінансових ресурсів, що підвищує навантаження на бюджет підприємства.

Окрему групу ризиків формує вихід на міжнародні ринки. З одного боку, це відкриває нові можливості для зростання, з іншого – супроводжується додатковими витратами та високим рівнем невизначеності. Підприємству необхідно враховувати законодавчі особливості інших країн, специфіку локальних ринків і вплив валютних коливань, що ускладнює фінансове планування та підвищує загальний рівень ризику.

Серед внутрішніх загроз ключовою є зростання витрат, пов'язане з активним розвитком компанії. Інвестиції в інфраструктуру, технології та персонал є необхідними для підтримання конкурентоспроможності, проте водночас вони впливають на рівень рентабельності. Додатково збільшення обсягу зобов'язань свідчить про залучення зовнішнього фінансування, що може посилювати залежність від кредитних ресурсів і створювати ризики у довгостроковій перспективі.

Не менш значущим є ризик операційних збоїв, обумовлений складністю логістичних процесів. Затримки доставки, технічні несправності або управлінські помилки можуть призводити до додаткових витрат і втрати клієнтів. У підсумку це негативно відображається на фінансових результатах підприємства і його репутації.

З метою узагальнення основних фінансових загроз підприємства доцільно

представити їх у вигляді таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 – Основні фінансові загрози ТОВ «Нова Пошта»

Вид загрози	Конкретні прояви	Можливі наслідки
Економічні	Інфляція, зростання цін на паливо, валютні коливання	Зростання витрат, зниження прибутку
Конкурентні	Посилення конкуренції на ринку доставки	Втрата частки ринку, необхідність додаткових інвестицій
Фінансові	Зростання зобов'язань, залучення позикових коштів	Зниження фінансової стійкості
Інвестиційні	Великі витрати на розвиток інфраструктури	Тимчасове зниження рентабельності
Операційні	Збої в логістиці, технічні проблеми	Додаткові витрати, зниження якості послуг
Міжнародні	Розширення на нові ринки, валютні ризики	Зростання витрат, невизначеність результатів

Проведений аналіз свідчить, що діяльність Нова Пошта супроводжується цілою сукупністю як зовнішніх, так і внутрішніх ризиків. Більшість із них має системний характер і зумовлена масштабами функціонування підприємства, а також обраною стратегією розвитку.

Отже, підприємство змушене працювати в умовах постійного впливу різноманітних фінансових загроз. Це, у свою чергу, вимагає впровадження ефективної та продуманої системи управління фінансовою безпекою. Своєчасне виявлення таких загроз, їх об'єктивна оцінка та належне реагування дозволяють зменшити негативні наслідки й створюють передумови для стабільного розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

2.3. Заходи та методи виявлення, мінімізації та запобігання загрозам діяльності підприємства

В умовах нестабільного економічного середовища забезпечення фінансової безпеки потребує комплексного та послідовного підходу. Для Нова Пошта, як підприємства з великими обсягами операцій і розгалуженою інфраструктурою, важливо не лише ідентифікувати фінансові загрози, а й

ефективно управляти ними на всіх етапах.

Першочерговим завданням є своєчасне виявлення загроз. Це досягається через систематичний моніторинг фінансових показників. Аналіз доходів, витрат, прибутку та рівня рентабельності дозволяє зафіксувати негативні тенденції ще на ранніх стадіях. Особливої уваги потребує контроль витрат, адже саме їх зростання часто стає причиною зниження ефективності діяльності.

Наступним кроком виступає мінімізація впливу виявлених загроз. У цьому контексті доцільно впроваджувати заходи, спрямовані на оптимізацію витрат. Йдеться, зокрема, про вдосконалення логістичних процесів, використання сучасних технологій та автоматизацію операційної діяльності. Такі рішення сприяють підвищенню ефективності роботи підприємства і скороченню витрат.

Важливу роль відіграє і раціональне управління фінансовими ресурсами. Контроль за рівнем зобов'язань, ефективне використання коштів та формування фінансових резервів дозволяють підвищити стійкість підприємства. Наявність резервів, у свою чергу, зменшує негативний вплив непередбачуваних факторів.

Додатковим інструментом зниження ризиків є диверсифікація діяльності. Розширення спектра послуг і вихід на нові ринки дають змогу зменшити залежність від окремих напрямів та зробити доходи більш стабільними.

Не менш значущим є впровадження повноцінної системи управління ризиками, що передбачає їх регулярну оцінку, аналіз і розробку заходів реагування. Паралельно необхідно посилювати внутрішній контроль, оскільки недоліки в управлінні чи організації процесів можуть призводити до суттєвих фінансових втрат.

З метою узагальнення ключових заходів щодо виявлення, мінімізації та запобігання фінансовим загрозам доцільно представити їх у вигляді таблиці 2.3.

Отже, результативне управління фінансовими загрозами на підприємстві потребує цілісного та системного підходу, що передбачає узгоджене використання різних інструментів і методів впливу. Йдеться не про поодинокі дії у відповідь на проблеми, а про вибудовану систему, яка охоплює всі етапи

Таблиця 2.3 – Основні заходи щодо зниження фінансових загроз ТОВ «Нова Пошта»

Напрямок	Заходи
Виявлення загроз	Фінансовий аналіз, моніторинг показників
Зниження витрат	Автоматизація, оптимізація процесів
Управління фінансами	Контроль зобов'язань, формування резервів
Диверсифікація	Розширення послуг, міжнародна діяльність
Управління ризиками	Оцінка ризиків, розробка заходів реагування
Внутрішній контроль	Підвищення ефективності управління, контроль процесів

роботи з ризиками – від їх виявлення та оцінки до попередження і мінімізації. Саме комплексне застосування таких заходів дозволяє своєчасно помічати негативні тенденції, зменшувати ймовірність фінансових втрат і підвищувати ефективність управління ресурсами.

Крім того, такий підхід створює передумови не лише для адаптації до змін у зовнішньому середовищі, а й для формування стійкості до їх негативного впливу. У результаті забезпечується стабільність фінансових показників, зберігається платоспроможність і формуються умови для подальшого розвитку підприємства у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було уточнено зміст поняття фінансових загроз підприємства та визначено їх місце у системі фінансової безпеки. З'ясовано, що вони формуються під впливом ризиків і невизначеності та здатні істотно впливати на стабільність діяльності. Проведена класифікація дозволила систематизувати загрози за різними ознаками та створити основу для їх подальшого аналізу.

Встановлено причини виникнення фінансових загроз, які мають складний і взаємопов'язаний характер. Вони формуються як під впливом зовнішніх чинників (економічна нестабільність, інфляція, конкуренція, зміни ринкового середовища), так і внутрішніх (управлінські помилки, недоліки планування, неефективне використання ресурсів). Це підкреслює необхідність комплексного підходу до їх оцінювання.

У роботі проаналізовано основні методи виявлення фінансових загроз. Доведено, що найбільш результативними є фінансовий аналіз, постійний моніторинг ключових показників і налагоджена система внутрішнього контролю. Саме своєчасне виявлення негативних змін дає змогу оперативно реагувати та запобігати погіршенню фінансового стану.

Аналіз діяльності Нова Пошта показав, що підприємство демонструє активний розвиток, що підтверджується зростанням доходів і активів. Водночас виявлено й проблемні аспекти – зниження рівня рентабельності, збільшення витрат і зобов'язань, що може свідчити про наявність фінансових ризиків.

На основі проведеного аналізу визначено ключові загрози для підприємства. Серед них – зростання витрат, посилення конкурентного тиску, вплив зовнішніх економічних факторів, а також ризики, пов'язані з активним розвитком і залученням додаткових фінансових ресурсів.

Обґрунтовано заходи щодо зниження впливу фінансових загроз, зокрема: впровадження системи фінансового моніторингу, оптимізація витрат, удосконалення управління фінансовими ресурсами, диверсифікація діяльності та розвиток системи управління ризиками. Їх реалізація сприяє підвищенню

фінансової стійкості підприємства.

У підсумку доведено, що управління фінансовими загрозами має здійснюватися на постійній і системній основі. Комплексний підхід до їх виявлення, оцінки та мінімізації дозволяє не лише уникати значних фінансових втрат, а й підтримувати конкурентні позиції та забезпечувати розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ареф'єва О. В., Кузенко Т. Б. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 1 (91). С. 98–103.
2. Заросило В. О. Загрози фінансовій безпеці та їх класифікація // Наукові праці МАУП. 2017. Вип. 52 (1). С. 17–22.
3. Цвайг Х. І., Галайко Н. В. Загрози фінансовій безпеці підприємства та шляхи їх усунення // Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 11. С. 181–185.
4. Марусик Н. А., Бак Н. А. Фінансова безпека підприємства та загрози її втрати в сучасному економічному середовищі // Економічна наука. 2022. № 2. С. 109–113. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2022.2.109>.
5. Біляк Ю. В. Основні загрози фінансовій безпеці корпоративних підприємств // Агросвіт. 2017. № 12. С. 20–31.
6. Підхомний О. М., Микитюк Н. О., Вознюк І. П. Типологія загроз фінансовій безпеці підприємницької діяльності // Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2007. № 605. С. 119–123.
7. Сташук О. В., Андрійчук М. П. Зовнішні та внутрішні загрози фінансової безпеки підприємства // Наукові записки. Серія «Економіка». Вип. 19. С. 220–223.
8. Ключко Т. Фінансова безпека як умова фінансової стійкості підприємства // Економіка та суспільство. 2021. № 23. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-23-17>.
9. Амосов О. Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних умовах: теоретичний аспект // Проблеми економіки. 2014. № 4. С. 76–80.
10. Інформація про компанію «Нова пошта» [Електронний ресурс]. URL: https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/31316718/ (дата звернення: 08.04.2026).
11. Нова пошта сьогодні [Електронний ресурс]. URL: <https://novaposhta.ua/more/novapost-today/> (дата звернення: 08.04.2026).

12. Інформація про компанію «Нова пошта» [Електронний ресурс]. URL: <https://opendatabot.ua/c/31316718> (дата звернення: 08.04.2026).
13. Кочкодан В. Б., Петрина М. Ю. Управління ризиками підприємства в сучасних умовах // Актуальні проблеми розвитку регіональної економіки. 2024. Вип. 20. С. 230–238. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.20.230-238>.
14. Сілакова Г. В. Заходи запобігання загрозам фінансовій безпеці підприємства // Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 27, ч. 2. С. 27–31.
15. Вишневська В. А. Проблеми управління фінансовими ризиками та методи їх вирішення // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2008. Вип. 14. С. 91–95.
16. Січнюк Г. Б. Механізм управління фінансовою безпекою промислових підприємств в умовах глобалізації // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Економічні науки. 2019.
17. Заїчко І. В. Стратегічний корпоративний ризик-менеджмент як основа антикризового фінансового управління підприємством // Економічні горизонти. 2025. № 3 (32). DOI: [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(32\).2025.338679](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(32).2025.338679).
18. Герасименко О. Ідентифікація ключових ризиків у діяльності підприємства та заходи контролю // Вісник Черкаського національного університету. Економічні науки. 2020.
19. Журавка Ф. О., Журавка О. С. Методологічні підходи до управління фінансовими ризиками підприємства // Вісник Української академії банківської справи. 2006. № 2 (21). С. 42–47.
20. Костецький В. В., Бутов А. М. Напрями побудови системи управління фінансовими ризиками на підприємстві // Український журнал прикладної економіки. 2016. Т. 1, № 3. С. 60–66.